

Raport HFPC ws prawa do informacji w postępowaniu karnym w Polsce

Helsińska Fundacja Praw Człowieka przedstawiła swój raport nt. przestrzegania przepisów unijnych dot. prawa do informacji w postępowaniu karnym w Polsce. Raport zakończono przed wejściem w życie kolejnej nowelizacji procedury karnej z marca br.

Raport stanowi finalny etap badań prowadzonych w ramach międzynarodowego projektu, mającego na celu zbadanie stopnia wdrożenia postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Projekt, współfinansowany był przez Criminal Justice Programme, a realizowany przez Komisję Europejską oraz przez Open Society Foundations, zaś za jego koordynację odpowiadał litewski Human Rights Monitoring Institute. Helsińska Fundacja Praw Człowieka była podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badań w zakresie wdrożenia Dyrektywy 2012/13/UE do polskiego systemu prawnego. W ramach prowadzonych badań, HFPC dokonała pogłębionej analizy stanu prawnego oraz praktyki funkcjonowania poszczególnych rozwiązań w zakresie realizacji obowiązków informacyjnych państwa w postępowaniu karnym.

Raport HFPC, zakończony w styczniu 2016 roku, odzwierciedla stan prawny sprzed wejścia w życie ustawy z 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. Jednak, zdaniem autorów, w znacznej mierze przedstawione w raporcie tezy i postulaty nie straciły na aktualności wraz z kolejną nowelizacją procedury karnej. Aktualne pozostają praktyczne problemy w realizacji obowiązków informacyjnych państwa w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, wynikającymi z wieku, niepełnosprawności lub niskiego poziomu świadomości prawnej.

Z uwagi na termin zakończenia prac nad raportem, w części dotyczącej dostępu do dokumentów niezbędnych do zakwestionowania legalności zatrzymania lub tymczasowego aresztowania, nie zostały uwzględnione zmiany legislacyjne w treści art. 156 paragraf 5a Kodeksu postępowania karnego.

W rekomendacjach końcowych raportu HFPC stwierdza, że *Ministerstwo Sprawiedliwości powinno w możliwie najszybszym terminie zapewnić dostęp do pouczeń w postępowaniu karnym w formacie dostosowanym do szczególnych potrzeb wynikających z wieku lub niepełnosprawności (np. pouczeń w języku Braille'a lub napisanych dużą czcionką, pouczeń w formie audiobooków).*

Ministerstwo Sprawiedliwości powinno podjąć prace w celu zmian redakcyjnych pouczeń, by były bardziej zrozumiałe dla stron postępowania.

Istotne byłoby przygotowanie informacji o uprawnieniach przysługujących stronom postępowania karnego w bardziej przystępnej formie niesformalizowanej broszury, dostępnej w szczególności w komisariatach Policji, jednostkach penitencjarnych oraz sądach i prokuraturach, która stanowiłaby dopełnienie formalnych pouczeń.

[\(czytaj raport HFPC\)](#)